

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.
Postatakarék számla száma 12980.
Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre beiföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-két: szövegkötés és nyilttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

IX. Évf.

Murska Sobota, 1930. március 30.

13. Szám.

A fekete zászló.

Az óra járt . . . jár. Gyorsan járt . . . lassan jár. Nevelődött az ifju; megnősült. Az erős agyműködéssel járó önbizalom nőttön-nőtt, gyorsan emelkedett az a belső büszkeség, amely a boldogulás, az előrejutás reményességével jár. Kivülről azonban az élet sivársága jelentkezett, sok gondnal, megélhetési nehézségekkel, konkurrenca, az emberek rossz akarata, a tülekedés, a szájba vett falatok kirablása stb.; ehhez járult a nyelv és törvény változása, amely fokozta a bajokat, az elkeseredést, a békétlenséget és nemcsak napokon, heteken, hónapokon át tartott, hanem évekre nyult és egy lassan muló évtizedig tartott. Ily hosszú lelki szenvedés az idegeket kimeríti, kifárasztja, tönkre teszi. A küzködés és bizalom, Madách szavait megfogadva: „Ember, küzdj és bizva bizzál“ egy ideig csak-csak türelmesít, de végre: a fehéremű foszlós a sok használatától, a ruha tiz éves, kereset nincs, enni kell. Mindennap a reggeli ébredés félelemmel történik: „Jó Isten! Jön-e valaki hozzám, hogy tudományomat igénybe vegye?“ Senki . . . senki; és ismét sok napokon, heteken, hónapokon át senki. Végre eljön az életuntság. A jövő sötéten, cseppet se biztatóan mutatkozik. Az idő hamar mulik. Az ifju kor őszbe bórul. „53 éves vagyok. Még meddig kell szenvednem öreg napjaimban, amíg rám kerül az elkerülhetetlen halál?“ Beáll a meghasonlás a külvilággal, és az ő belső világával, önmagával. A halál, jóságos megváltás! A fekete lobogót kitűzik. Sokféle beszéd, sokféle nézet, sok kritika, rosszalás, helyeslés. Temetés. Még néhány napi traccs, végre azzal is fölthagynak. Elfelejtették. A fekete zászlót már régen behúzták. Az óra csak jár. Holnap másra kerül a sor. Ami boldogtalan volt, jó barátunk, nyugodtan, fájdalom és kétségbe esés nélkül alussza a néhány nappal korábban megkezdett örök álmát, melyet pár nap mulva mindegyikünk megkezd. Az Isten legyen Veled! N.

Politikai hírek.

Ófelsége a Király a földművelésügyi miniszter előterjesztésére és a miniszterelnök meghallgatásával az érdem rendekről szóló törvény ötödik szakasza alapján érdemérem alapítását határozta el a földművelés terén végzett kiváló szolgálatok jutalmazására. Az új érdemrend arany, ezüst és bronz öntvényben kerül kivitelre. A jutalmazásnál a társadalmi állás nem játszik szerepet.

A hivatalos lap közölte a Magyarországgal létrejött konvenció törvénybeiktatását a kettős megadóztatás elkerüléséről.

Ez a konvenció kizárólag az egyenes adókra vonatkozik, de ezek közé számítja a konvenció az állami egyenes adókon kívül az önkormányzati és községi pótdadókat is. A kettős megadóztatás elkerülése végett minden év végén úgy a jugoszláv, mint a magyar pénzügyminiszterium közli egymással, hogy mely adókat tekinti egyenes adóknak, továbbá, hogy milyen adókat tekint reális vagy személyi adóknak.

Azután következnek a részletes intézkedések. Közpénztáraktól kiutalt fizetések és segélyek — nyugdíjasok — abban az országban esnek adó alá, ahonnan ezek a jövedelmek erednek. Adózás tekintetében a két állam polgárai egyenlő elbánásban részesülnek. Az adókiivetés és behajtás tekintetében a két állam egymást kölcsönösen támogatja.

A konvenciónak visszaható hatálya van 1928. január hó elsejétől kezdve.

Fiume és környéke szabad zóna. Az olasz hivatalos lap szerint Fiume és környéke szabad zónának van nyilvánítva, de az érvényesség egyelőre csak 1931. december 31.-ig tart.

Angliában meghalt Balfour lord, a nagyantant megállapítója, 82 éves korában. „Az előző nemzedék utolsó nagy államférfia szállott vele sirba“, mondotta Snowden, a mostani kincstári kancellár.

Németország. A német közvéleményt legújabbán élénken kezdi foglalkoztatni a német-orosz viszony. A sajtó napról-napra erősebben követeli a német-orosz szerződések revízióját. Felvetődött az a kérdés, hogy minő kulturális eszközökkel lehetne

küzdeni a szélsőséges bolsevizmus ellen. A kommunisták természetesen ebben orosz ellenes akciót látnak.

Spanyolország volt diktátora Primo de Rivera Párisban hirtelen meghalt. A volt diktátor cukorbetegségben szenvedett s már egy hónapja lakott Párisban gyermekeivel. Holttestét Madridba szállították és ott nagy pompával eltemették.

Albánia. A most lefolyt kormányváltás nem jelent új irányt Albánia külpolitikájában. Az új miniszterelnök Panagyeli Evangyeli új kölcsönt akar lekötni Olaszországban, amit az olaszok csak új koncessziók ellenében hajlandók megadni. Eszerint az önálló albán pénz megszűnik Albániában és helyette az olasz lira lesz bevezetve mint törvényes pénznem. A kormányváltás tehát csak személyes jellegű, egyébként minden marad a régiben az olasz befolyás alatt.

A vámbéke konferencia Genfben. Az eddigi munka még nem sok eredményt ért el. Legújabbán Ausztria akadékoskodik azzal a szándékával, hogy vámegegyezményeit szomszédjaival továbbra is fenn akarja tartani, holott a közös óhaj az lenne, hogy ezek a vámok Svájc, Jugoszlávia, Magyarország, Lengyelország és Csehszlovákia felé szűnjenek meg. Azonkívül Olaszországnak is vannak olyan kivánságai, amelyeket meg Belgium, Hollandia, Franciaország, Anglia és Németország elleneznek. Így tehát a főpont, hogy a jövő év ápriliséig szűnjenek meg a vámok, — még nincs megközelítve.

Bulgária. A bolgár parlamentben élénk vita folyt a bolgár-jugoszláv egyezmény fölött. Vannak pártok, amelyek ellenzik az egyezmény ratifikálását. — A nagyhatalmak közül angol és francia részről ismételt intervenniáltak a bolgár kormánynál, hogy szerezzen érvényt a bolgár-jugoszláv egyezménynek s szigorúan őrködjék a béke fölött, amelyet a makedon komitácik mérenyleteikkel egyre zavarnak. Hasonló szellemben intervenniáltak Olaszország diplomatája is. — Jugoszlávia követének megígérte a bolgár miniszterelnök, hogy mindent el fog követni a bolgár kormány, hogy a két ország kö-

zött a barátságos viszony meg ne zavartassék. A bolgár kormány rendőrhatalmása már eddig is számos bűnös és gyanús egyént tartóztatott le.

A londoni tengeri leszerelési konferencia megakadt. A flottakonferencia delegátusai semmire sem tudnak menni és pedig azért nem, mert Olaszország ép oly erős akar lenni a tengeren, mint Franciaország. Ebbe Franciaország nem akar bele egyezni, Olaszország pedig álláspontjából egy hajszálnyit nem enged. Briand francia külügyminiszter el is hagyta Londont, — mint mondá: — „Nem érdemes a hotelben ülni s nézni, milyen az időjárás.“ Ha esetleg rá szükség lesz, akkor majd vissza jön.

Észak-Kínában ismét kitört a polgárháború. A kormánycsapatok és a lázadók összes száma meghaladja a félmilliót s ezek két táborban harcolcolnak egymás ellen. Borzalmas módon garázdálkodnak azonban a kommunista rabló bandák is, kik tömeges gyilkosságokat s nagy rablásokat és fosztogatásokat követnek el. Fuad városban kétezer lakost lemészároltak s az egész várost kirabolták. A lakosság elmenekült a hegyekbe.

Német-francia konfliktus. A francia megszálló sereg főparancsnoka a Rajna vidéken elrendelte, hogy a katonai repülő hangárokat is le kell bontani és megsemmisíteni. A német kormány ezt kereken megtagadta azzal, hogy ezek a hangárok polgári célokra rövi esen át lesznek alakítva.

Brit-Indiában még mindig tart a nemzeti mozgalom az angol uralom leküzdésére.

Elmulás!

Sóhajtozó lombok közt kél,
Távolba zúgó harci szél.
Örvényben táncol a levél,
Majd lehull s tovább nem él.

Tornyosul kéklő tengeren
Hullámhegy, habzó fehéren.
Bárka hánykódik már régen
Dacolva, roncsra ítélen.

A természet örök rege,
Hol s merre van a vége?
Dübörög az ég, fellege
Szakad s hull-hull a földre.

BÁNTORNYAI LAJOS.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1930. MÁRCIUS hó 31. nap 14 hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
30 Vasár.	4. Laet. Quirin	Guido
31 Hétfő	Amos pr.	Amos pr.
ÁPRILIS hó 30. nap.		
1 Kedd	Hugó	Hugó
2 Szerda	Paulai F.	Amalia
3 Csüt.	Rikárd	Darius
4 Péntek	Izidor ††	Ambros.
5 Szomb.	Vince	Vince

Időjárás:

Melegedő nappalok. Apró lecsapódások.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	205—210
"	Rozs	"	150—160
"	Zab	"	178—208
"	Kukorica	"	160—200
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	175—
"	Széna	"	90—120
"	Bab cseres.	"	450—
"	Vegyes bab	"	325—
"	Krumpli	"	50—75
"	Lenmag	"	480—500
"	Lóhermag	"	1100—1300
Bika	7-50	8-50	9— 10.
Üsző	7-50	8-50	9— 9-50
Tehén	4—	4-50	5— 8.
Borju	—	—	14— 15—
Sertés			15— 15-75
Zsir I-a			29— 30—
Vaj			35—40
Szalonna			23— 25—
Tojás 1 drb.			0-75

Valuta:

Zürichben 100 Din =	9.1275 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt	5617 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	4900 "
100 Márkért	1349 "
100 Frankért (Páris)	221 "
100 Pengőért	990 "
100 Schil. (Bécs)	798 "
100 Cseh kor.	168 "

A fonográf ötvenesztendősi fejlődése.

Mint a legtöbb nagy találmánynak, úgy a fonográfnek is nehéz megállapítani a születésnapját. Bár a beszélőgép feltalálása a köztudat szerint Edison nevéhez fűződik s 1878 márciusában ő lépett vele nyilvánosságra, az is igaz, hogy Charles Cros, francia feltaláló már 1877 áprilisában zárt borítékban deponálta a fonográf pontos leírását a francia tudományos akadémiában. A prioritás tehát nem egészen Edisoné, azonban övé a megoldás, megvalósítás érdeme s a technikában rendszerint sokkal nehezebb a megvalósítás, mint maga a gondolat.

A beszéd, zene regisztrálásának és visszaadásának kérdésében az első eredményt 1807-ben érte a Thomas Yoang, angol fizikus, aki a hangvilla rezgését egy forgó hengerre hullámvonal alakjában örökítette meg. Ezután közvetlenül felvetődött az a kérdés, hogy nem lehetne-e megfordítani ezt a folyamatot: a hangrezgést nemcsak egyszerűen a kormozott papírra lerajzolni, hanem valami szilárd anyagba bevésni a aztán az így megörökített

hangrezgéseket ismételtén visszavaltoztatni tényleges hanggá?

Edison fonográfja.

A gondolat megvalósítása hét évtized múlva következett be, habár a fizikusok munkája nem szünetelt ezalatt. Edison érdeme volt, hogy megtalálta először azt a membránt, melynek nincs saját hangja s a lehetőség szerint tömegtelen. Azután csinált olyan anyagot, mely elég lágy ahhoz, hogy a hanghullámok különböző mélységű barázdákat tudjanak szántani benne s elég kemény ahhoz, hogy a membrán tüje ismételtén végigjárhassa ezeket a barázdákat s reprodukálja az eredeti hangrezgéseket.

Az a fonográf, melyet Edison csinált meg először, rendkívül primitív volt. Recsegő orrhangon beszélt s a hallgatók inkább csak kitalálták, hogy mit mond, mint megértették. Ez különben csaknem így van a mai rádió hangszóróknál is, ami mégis kielégít, mert a harmonikus félhang felét el lehet hagyni s az emberi fül mégis kitalálja az egész hangot.

Edison fonográfján hengeren volt a viaszréteg. 1888-ban született meg a korongos fonográf. Edison membránja pergamentből készült s éppen, mert

hur barátunk lelki életéről és valószínűleg egészen közel járnánk ama sarkalatos pontokhoz, melyek együttes összhangja őt e tette mintegy kényszerítette. Temetése vasárnap délután az eső dacára nagyon látogatott volt. Fogadja nagyszámu rokonsága őszinte részvétünket.

Az állami murszka szobotai faiskolában a „Fácános“-ban nagy mennyiségű 1 éves akáccsemete eladó. A venni szándékozók forduljanak „Sreski šumarski referenthez Murska Sobotába.“

A fonográf tudományos problémái.

A mai, szinte már teljesen tökéletesnek mondható gramofon ezernyi apró fizikai és technikai probléma megoldását rejti magában, amit legegyszerűbben tán azzal sejtethetünk, ha párhuzamba állítjuk a gramofont a rádióval. Fizikai szempontból nagyon közeli a rokonság a két közt, még részletekben is. A rádió elektromos energiává alakítja át a han-

Szárazes...

kilogramm kaucsukot dolgoznak fel minden esztendőben a jó PALMA sarkokra. Fiatal és öreg, beteg és egészséges, szegény és gazdag megbecsüli a PALMA SARKOKON való rugalmas járás jótéményét.

És Ön?

Még mindig bőrön vagy talán vasalt sarkokon jár?

Legalább meg kellene próbálnia egyszer a PALMA-SARKOKAT. Már csak takarékos-ságból, okosságából és előrehaladottságból is.

PALMA
KAUCSUK SÁROK

— Eljegyzés. Kámán Ludvig m. szobotai főpincér és Kumin Csnelavcii Jakos jegyesek. Sok boldogságot kívánunk a frigyükhöz.

— Dr. Geiger Arthur ügyvéd meghalt. Egy csendes természetű mindennel kifelé megbékülő, aki jól ismerte, annak kedves, egyébként szófukarnak látszó régi barátunkat vettük el, akiről soha sem lehetett hallani, hogy mást leszólt vagy valakiről rosszat mondott volna. Az élők sorából való öntávazásának oka a reménytelen, kilátástalan és céltalan jövő lehetett. Sokat lehetne írni Art-

— Eladó. Duppauféle zab vetőmag 208 Din. Duppauféle zab etetésre 178 Din. Előrendü kukorica 165 Din., métermázsánként és vagon szám kapható. Tessék érdeklődni a szerkesztőnél Nemes Miklós állatorvosnál M. Szobotán.

— Vasárnap az Isten napja. Míg a szülők dolgoztak, addig a kisgyerekek a vízbe fullt. A múlt vasárnap délután Lipán nagy szerencsétlenség történt. Skalics István gazdálkodó három éves Iván nevű fiacskája otthon, a telek végében levő vízzel telt meszes gödörbe fulladt. A szülők azzal voltak elfoglalva, hogy a kamrában a krumplit szedték fel s így a kisgyerek felügyelet nélkül maradt. Mire észrevették más gyerekek, a kis fiu holtteste már a vizen uszott, jelölve annak, hogy már jó ideje lehetett a vízben. A kis fiut eltemették, de a vizsgálat folyik az iránt, hogy terhel-e valakit felelősség a kis gyermek haláláért?

— Vásár Turniscsén. Az idei első országos vásár Turniscsén április hó tizedikén lesz megtartva.

— A drávai bán iskolatanácsa megtartotta első ülését Dr. Pirkmayer segédében elnökieta alatt. Prekmurjét a tanácsban Bassa Iván bagonyai plébános képviselte, ki az itteni felekezeti iskolák ügyét tette szóvá.

— Itélet a Barbarics-féle gyilkossági ügyben. Annak idején megirtuk azt a feltűnést keltett gyilkosságot, mely Turniscsén, a múlt évben november 9.-én történt. Horvát István és Barbarics István turniscsei gazdálkodók között ittas állapotban verekedés folyt le, melynek hevében Horvát késével Barbaricsnak a nyakán oly súlyos sérülést okozott, hogy a szerencsétlen embernek csak annyi ereje maradt, a nagy vérvesztés következtében, hogy lakásába be tudott

got s azután vissza hanggá, a fonográfban rögzíteni kell a hangot s azután újra éltre kelteni hangenergia alakjában.

Az önindukció, a kondenzátor, a kapacitás, a transzformátor mind megtalálható más alakban a fonográfban. A membrán tüjének karja az önindukciónak felel meg, a kondenzátor a membrán rezgő tömegének, a kapacitás az egyes alkotórészek kapcsolása, a transzformátor, a tü, membrán és rezgő levegő. S amikor a fonográf szerkesztője igyekszik egy tökéletes készüléket összeállítani, úgy dolgozik az elemeivel, a tü, karok, csapágyak, membrán tömegével, rugalmasságával, mint a rádiókonstruktor a kondenzátorokkal, tekercsekkel, kapacitásokkal. Még az a hasonlatosság is megvan köztük, hogy mindketten rendkívül gyöngé energiákkal dolgoznak. A hangban megnyilvánuló energia ugyanis rendkívül kicsiny. Százmillió ember hangja egy másodpercig tartó kiáltással csak annyi energiát képvisel, amivel egy pohár vizet lehetne felmelegíteni és tízmillió puzon fortisszimója ér fel csak egyetlen lóerővel.

(Folyt. köv.)

nenni s ott 5 perc múlva meghalt. Mariborban most hozta meg a bíróság az ítéletet ebben az ügyben, mely a következő. Horvát István elítéltetett három hónapi szigorított börtönre; fizeti az 1323 dinárban megállapított ítéletési költségeket, továbbá kötelezte a bíróság Horvátot, hogy Barbarics István három kiskorú árvájának fizet egyenkint havonta száz-száz dinárt mindaddig, amíg azok kenyérkeresők lesznek. — Ugyan e napon a bíróság egy más hasonló ügyben is ítélt. A tettes doronggal ütötte agyon ellenfelét, kinél kés volt. A vádlottat a bíróság tizenhét havi börtönre ítélte.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Egy szovjet törvényszék ítélet.** A moszkvai legfelsőbb szovjet törvényszék Miller Malkis képviselőt, aki hivatalos kiküldetésben járt Németországban s onnan nem akart haza térni — törvényen kívülállónak nyilvánította. Ez annyit jelent, hogy Miller Malkist bárki büntetés nélkül akármikor megölheti.

— **Nyolc gyilkos merényletet** követte el egy hét alatt Csikágóban. A legutolsó merénylet áldozata Meanger Fülöp gyárigazgató, akit két ismeretlen ember lőtt agyon revolverrel. Az igazgatót a gyilkosok hátulról lőtték le. A gyilkosok elmenekültek.

— **A világ legnagyobb tenger-alatt járója.** Amerikában, a marylandi hajóépítőben elkészült az Egyesült Államok hadiflottájának legnagyobb típusu tenger-alattjárója. A hajó 371 láb hosszú és 2760 tonna vizet szorit ki. A hajón nyolc tiszt és nyolcvan főnyi legénység számára van hely.

— **Repülőgépek a jövő háborúban.** Egy angol szakértő szerint a jövő háborúban a repülőgépek még a legnagyobb hajókat is könnyű szerrel fogják elsüllyeszteni. Igen nagy magasságból ködöt bocsátanak a hajóra s míg az teljesen tájkozatlanul küzd a köddel, az alatt egész biztonsággal vetik le rá a rettentő nagy bombákat.

— **Repülőgépen megfejték Amerikában egy tehenet.** Saint Louis amerikai városban egy tehenet repülőgépen felvittek 5000 láb magasra s ott megfejték. A tehen az egész repülés alatt nyugodtan viselkedett, pedig a gép 135 mérföldes sebességgel haladt a város felett. Az utasok az eseményt rádió leadták s azután ittak a tejből. Huszonöt papír tartályban pedig ejtőernyővel bocsátották le a tejet a földre.

— **Két német diák vitorlás csónakon utazik az Atlanti óceánon és a Földközi tengeren át Svinemündéből Afrikába, Kairóba.** Már Nizzában vannak, összesen 12.000 kilométer utat kell megtenniük.

— **Véletlenül agyonlőtte az öcsét.** Reischel Sándor szászországi földbirtokos revolveréből ki akarta

szedni a golyókat s eközben véletlenül a fegyver elsült s az asztalnál ülő Reichel Elek fejébe ment a lövés, ki azonnal meghalt. Reischel Sándor erre ideg rohamot kapott s össze esett. A vizsgálat megindult.

— **Schilling hamisítót** fogott el a bécsi rendőrség. A hamisító Socher Ferenc 30 esztendő méchanikus segéd, kinek hamisítványai elég jól sikerültek.

— **A franciaországi árviz károsultaknak** a beográdi „Vörös kereszt” első és gyors segély címen huszezer dinárt utalt át a francia Vörös keresztnek Párisba.

— **Két szlovén pilóta tragikus halála.** Mostárban a katonai repülőtéren gyakorlatoztak egy gépen Zalar Franjo és Kolarics Iván pilóták. A vasúti vonal és a Neretva folyó között a repülő gép nagy gyorsasággal lezuhant s mind két katona halálát lelta a repülőgép romjai alatt.

— **A világ legnagyobb repülőgépe.** A „Caproni 6.000” a világ legnagyobb repülőgépe. Az olasz gép nagyobb minden eddigi gépnél és 6 darab, egyenkint ezer lóerős motor hajtja. Az alsó szárnyak fesztávolsága 57 méter, a gép óránkénti sebessége 210 kilométer.

— **Százhat éves ember.** Gornji Seber községben, Banjaluka mellett még él a 106 éves öreg Mukszin Ibrahim. Egyebet nem evett soha csak kukorica málét és bozát. Az öreg bozadzsia árus most is. Kávéházba nem jár, — mert ott füst van; hideg vizet nem iszik, mert az megárt az egészségnek. Az öreg azt mondja, hogy még száz évig akar élni; az öregapja szintén kétszáz éves korában halt meg.

— **Az ország legnagyobb hordója.** A vrbázi Pfeifer-féle hordógyár most készített a becskerekci ecetgyár részére egy 571 hektoliteres hordót, mely eddig bizton az ország legnagyobb hordója. — Három munkás 20 napig csinálta. — Magassága 4.71 m. átmérője 4 méter. Abroncs 12 mm-áza. Most áll rendelés alatt két hordó a 700 hl.

— **Ismeretlen katonák gyermekei.** Egy német ujság beszámol azokról a gyermekekről, kiket ismeretlen katonák hagytak hátra a megszállott német területeken. Összesen: 3481 gyermek maradt vissza, kiknek katona apái, most a felszabadulás után, eltávoztak hazáikba. — Az amerikai katonák maguk annyi gyereket hagytak hátra, mint a többi más nemzetbeli katonák együttvéve. Angol katonák 900, franciák 767, belgák 199, arabok, indiaiak s más gyarmati katonák összesen 15 gyereket hagytak hátra. Ezekről a gyermekekről most a német köztársaságnak kell gondoskodni.

— **Óriáshajó ötezer személy szállítására.** A „Cunard Line” társaság egy óriási, oceánjáró gőzös építését határozta el, melynek építési költségei öt-hat millió fontra fognak menni. A hajó befogadó képessége 5000 utast számít, gépei pedig hatszáz-ezer lóerőt fejlesztenek. A hajó átlagos sebessége 30 csomó lesz, de kedvező időben ennél még jóval nagyobb sebességgel haladhat. A hajó luxus hajó lesz, tetején leszálló hely repülőgépek számára, melyek a hajó postáját már az óceán közepéről elviszik. Ezzel az óriás hajóval a társaság vissza akarja hódítani a Kék szalagot a Brementől, — az eddigi leggyorsabb hajótól.

— **Franciaországban az árviz miatt tizezer ember vált hajlaktalanná.** Az árviz halálos áldozatainak száma még most sem állapítható meg pontosan. Az árviz károsultak javára rendezett gyűjtés eddig hétszáz milliót eredményezett.

— **Oroszországban — Ukrajnában ellenforradalom van készülöben.** A földművelésügyi népbiztosok nem hajlandók a szovjet rendeleteit a paraszttal szemben végrehajtani. A papok és a vallás üldözése, továbbá a templomok bezárása, az egyházi értékek elkobzása még mindig folyamatban van; — dacára annak, hogy az egész művelt világ felháborodását fejezi ki a szovjet féktelen hatalmaskodásával szemben.

— **Németországban Wallsstein mellett a kőbányában véletlenül egyszerre tizenhét méter-mázsa dinamit robbant fel.** A hatás borzasztó volt, a vidékre métermázsa kövek hullottak s rémitő sok kárt okoztak, de különös szerencse folytán emberéletben kár nem esett. A nagy robbanás véletlenül történt.

— **Montevideóban óriási vihar volt a múlt napokban.** A város pillanatok alatt víz alá került, a világítás megszűnt. Némely helyen két méter magasságot ért el az ár.

— **Ezer méter magasságból esett le egy repülőgép.** Birserta mellett egy katonai hidroplán ezer méter magasságban kigyulladt. A pilóta a gépet a tenger fölé kormányozta s szerencsésen leszállott a lángokban álló géppel. Öt utast egy másik vízi repülőgép mentett meg, de a megfigyelő tiszt elégett, mert nem tudott idejekorán kiszabadul a gépből.

— **Légiforgalom Záhreb és Beograd között.** Záhrebból a légiforgalom megindult Beograd felé, honnan az utazás tovább folyik Szkoplje felé. A Beograd-Bécs-i légiforgalom március 31-én nyílik meg. Rövidesen megnyílik a Záhreb-Susáki légiforga-

lom, majd innen tovább vízi repülőgépekkel Dalmáciába a tengeri fürdőkre. A gépek a postát is szállítják.

Szerkesztő üzenete.

P. J. B. Az összhangzattan alapfogalmait ismerni kell. Nagyon szívesen meghangolom a zongoráját majdnem féláron, de csak akkor, ha nem olyan régi, hogy a már felhangol hurcsavarja már a közben enged, miközben pár hanggal odébb hangolok. Az ilyen zongorákkal soha sem lehet végezni.

Előjel nélküli dur csak a C dur. Előjel nélküli moll csak az A moll. Ezekről a kromatikus skálán fölfelé haladva minden hetedik hang 1, 2, 3, 4, 5, 6 kereszttel lesz ellátva. C-től a 7. hang G dur ez egy keresztes ettől a 7. a D dur 2 keresztes, így tovább lesz A, E, H, Fisz, dur. Vagy A mollból kiindulva 1 keresztes lesz E moll, 2 keresztes H moll; így tovább minden hetedik hang lesz Fisz, Cisz, Gisz, Disz moll.

Lefelé 7—7 hanggal a bés durrok és mollok jönnek 1. 2. 3. 4. 5 bével. Lesz tehát F. B. Es, As, Des dur és ugyanilyen sorrendben . . . D G C F B moll, A dur és moll közötti hangmagasság 9 hang. Majd máskor a többről.

Za obiskanje privatnih strank v Prekmurji z manufakturnim blagom se išče

potnik

vešč v toj stroki pod ugodnimi pogoji. Ponudbo je poslati na upravo lista pod DOBER ZASLUŽEK.

KINO
V M. SOBOTI

V NEDELJO, 30. marca
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

MONS TRUM

U 6 činova.

LON CHANEY

VSTOPNINA:

I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

Reklám evők. A berlini vendéglőknek is meg kell érezniük a gazdasági válságot. Soknak bizony rosszul megy. Most úgy próbálnak segíteni magukon, hogy szerződtek reklámfalókat. Ezek az étteremben jól feltűnő helyen esznek (mert muszáj nekik), hogy gusztust csináljanak másoknak. Eddig husz ilyen reklámfaló van szerződve s ezek már is panaszkodnak, hogy nem győzik a sok munkát s ha így megy nem tudnak majd megélni. (Hát ez sem irigylésre méltó foglalkozás!)

Torma.

„Svarc ur! Kérem tessenék ezt a számlát kifizetni! Már harmadszor vagyok itt velem, a főnököm már minden türelmét elveszítette!

„Nézzé, kedves barátom, én gratulálok a maga főnökjének! Ő nagyon jól jön ki, ha csak minden türelmét vesztette el! Én azonban az este a kávéházban minden pénzemem vesztettem el.

„Ugy hallom, hogy a patikáros ur már nem fog tovább orvosságot árulni?“

„Nem kérem, én már öreg vagyok, a fiam veszi át a patikát!“

„Na nem baj; ha a jó Isten még továbbra is ad egy kis jó egészséget, akkor majd tőle vesszük az orvosságot!“

„Papám, holnap délelőtt napfogatokozás lesz!“

„Honnan tudod?“

„A tanító ur máma megparancsolta!“

Nyiltér*).

A sporttársadalom figyelmébe!

Hogy az egész érdeklődő sporttársadalom világosan láthassa, mi indította Kotzig urat a ČSK. ill. annak egyes tagjai elleni támadásra, alant hozzuk — fordításban — Kotzig urhoz intézett levelünk tartalmát, amelyből mindenki ítéletet hozhat az irányban, hogy elfoglalt álláspontunk teljesen korrekt volt. A levél így szól:

Čakovec, 15. febr. 1930.

Tek.

Kotzig Jenő urnak

Čakovec.

Egyletünk választmányának tudomására jutott, hogy Ön az ő, valamint a Ping-pong szekció vezetőségének tudta nélkül kifüggesztett a hivatalos hirdetési táblán egy felhívást, amelyben a sport barátait a Ping-pong szekcióba való belépésre kéri, amelyet Ön szándékozik megalapítani, és amely felhívást Ön mint szekció vezető, Kiss Vilim pedig mint titkár, írták alá.

A választmány f. hó 11.-én tartott gyűlésén ezen ügyben a következő egyhangú határozatot hozta:

1. A Ping-pong szekció az Ön fentemlített hirdetménye előtt is fennállott és fennáll ma is.

2. A Ping-pong szekciónak megvan a maga megválasztott ügyvezetősége, élén Legenstein Géza urral.

3. Hogy a fent említett hirdetést önhatalmulag függesztette ki, a választmány ill. az ügyvezetőség tudta nélkül, miáltal jogtalanul cselekedett és amiért figyelmeztetik, hogy a jövőben tartózkodjék hasonló önhatalmu akcióktól, mert erre a megválasztottak hivatottak és nem egyesek.

4. Hogy megisméltetés esetén feljelentés megy Ön ellen.

5. Hogy nem kívánja az Ön közreműködését az egyletben és felhívja, hogy kerüljön minden funkciót és hogy az egyesülettől minél távolabb tartózkodjék.

A választmány fenti határozata mihez tartás végett nyer kézbesítést azzal, hogy a jövőben tartózkodjék minden önhatalmu akcióktól és ne titulálja magát annak, aminek Önt soha senki meg nem választotta.

Pecsét.

Hampamer István titkár. Leitner Márkus elnök.

Mi sem természetesebb, hogy fentemlített urral mindennemű polemizálást méltóságunkon alulinak tartunk, mig nem a személyükben megsértett választmányi tag urak a bírósághoz fordultak elégtételért.

ČSK. választmánya.

*) E közleményért a szerkesztő felelősséget nem vállal.

Közgazdaság.

Jugoszláv pavillon is lesz a budapesti Nemzeti Vásáron.

Jugoszlávia és Magyarország között a gazdasági viszony egyre örvedetesen javul, amióta Jemetrovics Juraj kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a két ország között a gazdasági kapcsolatok szorosabbá tételének ideje elérkezett.

Fényes bizonyítéka ennek, hogy a május 3.-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásáron az egész jugoszláv exportipar részt vesz a mi kormányunk kezdeményezésére. Dr. Pavlinovics, Jugoszláv főkonzul a legnagyobb figyelmet és körültekintést szenteli az ügynek s nagy érdemei vannak a részben, hogy a jugoszláv érdekelt körök ez évben oly impozáns mértékben vesznek részt a vásáron. Már maga a 200 m² területű önálló pavillon is nagyszerű látványosság lesz. A pavillon összes falai, a tetőzete, a padlózata mind az országban található s exportra alkalmas faröngökből lesz összeállítva s ebben lesznek elhelyezve a jugoszláviai bányák ércei, a nyersdohány és jövedéki gyártmányok, házi ipari cikkek, sző-

nyegek s minden más elképzelhető export cikk. Mindez természetesen a két ország közötti gazdasági forgalom fejlesztése szempontjából történik. A főkonzul mindezen célok elérésére a legnagyobb készséggel vállalkozott.

Maga Dr. Franges Ottó földmivelésügyi miniszter is megállapította, hogy az együttműködésre a fennálló körülmények egyenesen rá kényszerítenek bennünket. Minden erőmmel arra törekszem, hogy a jugoszláv-magyar mezőgazdasági egység frontot minél előbb kiépíthessük.

Ezt a megértő jószándékot tettekkel is bizonyítják, mikor az ország vezető férfiainak kezdeményezésére eddig még nem tapasztalt méretekben vesznek részt a budapesti Nemzetközi Vásáron. A jugoszláviai csoportok, valamint a többi látogatók is ötven százalékos vasuti kedvezményben részesülnek.

A Jugoszláv pavillon sikere nagyban hozzá fog járulni a két ország közötti jó viszony szorosabbá tételéhez.

Nagyon érdekes a központi sajtóiroda főnökének ez érdemben tett kijelentése:

„A jugoszláv-magyar együttműködésnek már eddig is nagy területe van és még több lehetősége kínálkozik. Bármit is hoz a közvetlen jövő, akár valamely vámunió, vagy gazdasági, illetőleg politikai kapcsolat irányában, kölcsönös jószándék mellett, nem maradhat el a siker.

A világtörténelem legnagyobb gabona készlete. Az amerikai gabona cégek már eddig is 155 millió bushel gabonát halmoztak fel, melynél nagyobb raktár készletet a történelem nem ismer. Julius 1.-én az Amerikai elevátorokban 250 millió bushel gabona lesz raktáron s ennek a készletnek értékesítése most már előre is nagy gondot okoz. Azt mondják, hogy Amerikát csak egy rossz termés menthetné meg a legsúlyosabb pénzügyi katasztrófától. A kormány máris a világpiaci áron felül vásárolja a gabonát és a beszerzett készleteket elraktározatja. Legjellemzőbb a helyzetre, hogy a jövedelemadóhozadék az előző évvel szemben 500 millió dollárral csökkent.

A tejjgazdaság fejlesztése. A földmivelésügyi miniszterumban értekezletet tartottak, melynek célja az, hogy az ország egész területén szervezzék a tejgazdálkodást. A miniszter erre vonatkozólag már rendeletileg utasította is a báni hivatalokat, hogy a bányák területén szervezzék meg a rendszeres tejgazdálkodást. Ezzel lehetővé akarják tenni, hogy minden állattartó gazda, még a legkisebb faluban

s a legkisebb gazdaságban értékesíthesse tejtermékeit, hogy ezáltal úgy a köznek használhasson, mint saját anyagi helyzetén is tetemesen javíthasson. — Dániában és Litvániában ez márégen megvan s kitünően működik.

Ausztriába szóló bevételtilalom megszűnt. Minthogy Jugoszláviában a száj- és körömfájás teljesen megszűnt, az osztrák földmivelés- és erdőügy miniszterium hatályon kívül helyezte a Jugoszláviából származó állatok bevételére vonatkozó tilalmat. (Ez rendben volna de mi lesz a vámokkal?)

Markiševcei határban eladó

egy erdő 3³/₄ hold.

A cím megtudható

PREKMURSKA TISKARNÁBAN

Magyarul és szlovénul beszélő

ügyes segéd

(esetleg jobb házból való fiút tanoncnak)

WORTMAN BENŐ

rőfős és divatáru kereskedésében

április 1-ére felvétetik

Dolja Lendaván.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože
küpüje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerhvena ul. 191.

Rádiók
rádió alkatrészek
akkumulátorok
legjobb **Kerékpárok**
világhírű **Varrógépek**
jutányosan kaphatók
Nemecz János
vas- és gépherezkedésében
Murska Sobota.

Egy jó állapotban levő

zongora

eladó. Érdeklődni lehet

PÁTKAY JENŐ-NÉI

Čakovec, Poljska ulica